

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสร็จที่ สรพ. ๖๘/๒๕๕๖

สำนวนเลขที่ ๓๖/๑๐๘/๒๕๕๖ (มีมติครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๖ วันพุธที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖)

ประเภทสำนวน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ

เรื่อง กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเงินขาดบัญชี

สรุปข้อเท็จจริง กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ได้ตรวจสอบงบการเงินทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลปีงบประมาณ ๒๕๕๓ โดยตรวจนับเงินสดคงเหลือประจำวัน ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ พบว่า ไม่มีเงินสดคงเหลือให้ตรวจนับซึ่งไม่ตรงกับรายงานสถานะการเงินประจำวัน ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่แสดงยอดเงินสดคงเหลือ เป็นเงินจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท จึงเป็นเงินขาดบัญชี เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย

ความเห็นของพนักงานสอบสวน -

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า ให้นาง ศ. รับผิดเต็มจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท นาย ส. รับผิดเป็นเงินจำนวน ๑๔๕,๗๐๐.๓๐ บาท นาย ส๒. รับผิดเป็นเงินจำนวน ๑๑๕,๔๘๙.๒๐ บาท นาย ค. รับผิดเป็นเงินจำนวน ๕๖,๓๙๖.๖๐ บาท และนาย พ. รับผิดเป็นเงินจำนวน ๙.๒๐ บาท

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวน ข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรณีในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ นาง ศ. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับเงินค่าธรรมนิยม ค่าภาษี ที่จัดเก็บได้ แต่ไม่ได้ดำเนินการนำเงินฝากธนาคารและไม่ได้นำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নির্যตามข้อเท็จจริงในรายงานสถานะการเงินประจำวัน ซึ่งต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคได้เข้าตรวจสอบพบว่า เงินสดคงเหลือประจำวัน ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ ปรากฏว่าไม่มีเงินสดคงเหลือตามรายงานสถานะการเงินประจำวัน ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีเงินขาดบัญชีจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท ซึ่งพิจารณาการกระทำและความรับผิดของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

๑. นาง ศ. ตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานส่วนการคลัง และปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อนาย ณ. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ได้จัดเก็บเงินค่าภาษีและค่าธรรมนิยมต่าง ๆ ในแต่ละวันจะนำเงินพร้อมใบนำส่งเงินส่งมอบให้แก่ นาง ศ. หัวหน้าส่วนการคลัง เพื่อฝากธนาคารแต่นาง ศ. ไม่ได้นำเงินที่รับไว้ฝากธนาคารและไม่ได้นำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নির্য กลับเบียดบังเงินดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน พฤติการณ์ถือว่าเป็นการอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นการจงใจกระทำละเมิด เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท จึงให้นาง ศ. รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน ประกอบด้วย นาย ส. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นาง ศ. หัวหน้าส่วนการคลัง และนาย ส๒. หัวหน้าส่วนโยธา ซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒๘ กำหนดว่า กรณี มีเงินสดเก็บรักษาให้กรรมการเก็บรักษาเงินร่วมกันตรวจสอบตัวเงินกับรายงานสถานะการเงินประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้วให้นำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নির্যและให้กรรมการทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานสถานะการเงินประจำวันไว้เป็นหลักฐาน แล้วให้หัวหน้าส่วนการคลังเสนอผ่านปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ จากข้อเท็จจริงปรากฏตามถ้อยคำของนาง ศ. ว่า ได้จัดทำรายงานสถานะการเงินประจำวันทุกวัน แต่ไม่ได้เสนอให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินตรวจสอบจำนวนเงินและลงลายมือชื่อทุกวัน โดยจะส่งรายงานสถานะการเงินประจำวันให้กรรมการเก็บรักษาเงินลงลายมือชื่อหลาย ๆ วัน ต่อครั้ง และจะส่งเฉพาะใบรายงานสถานะการเงินประจำวันให้กรรมการเก็บรักษาเงินตรวจสอบเท่านั้น ซึ่งการที่ นาย ส. และนาย ส๒. ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินกับรายงานสถานะการเงินในปัจจุบันว่าถูกต้องหรือไม่ แต่กลับลงลายมือชื่อในรายงานสถานะการเงินประจำวันทีนาง ศ. เสนอให้ลงนามเท่านั้น จึงเป็นช่องทางให้นาง ศ. เบียดบังเงินของทางราชการได้โดยง่าย พฤติการณ์ถือว่าเป็นการกระทำความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท จึงกำหนดให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินรับผิดชอบใช้อัตราร้อยละ ๖๐ ของค่าเสียหายจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๓๔๖,๔๖๗.๖๐ บาท โดยให้นาย ส. และนาย ส๒. รับผิดชอบเฉพาะส่วนของตนในอัตรา ๑ ใน ๓ ของความเสียหาย คิดเป็นเงินคนละ ๑๑๕,๔๘๙.๒๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (สำหรับในส่วน ของ นาง ศ. ได้ให้รับผิดชอบเต็มจำนวนในข้อ ๑ แล้ว)

๓. นาย ส. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องก่อนเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นชอบ ซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒๗ กำหนดว่า เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการนำเงินที่ได้รับนำฝากธนาคารทั้งจำนวน หากนำฝากธนาคารไม่ทันให้นำเงินที่จะเก็บรักษาและรายงานสถานะการเงินประจำวัน ส่งมอบต่อคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน และข้อ ๒๘ กำหนดว่า กรณีมีเงินสดเก็บรักษาให้กรรมการเก็บรักษาเงินร่วมกันตรวจสอบตัวเงินกับรายงานสถานะการเงินประจำวันว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วให้หัวหน้าส่วนการคลังเสนอผ่านปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อนาง ศ. ได้จัดทำรายงานสถานะการเงินประจำวันเสนอตนาย ส. ซึ่งนาย ส. ในฐานะผู้บังคับบัญชา ไม่ได้ควบคุมตรวจสอบว่ามีการนำเงินรายรับที่จัดเก็บได้ฝากธนาคารหรือไม่และเมื่อมีการรายงานสถานะการเงินประจำวันปรากฏว่ามีเงินสดคงเหลือเป็นจำนวนมาก ก็ไม่ได้ทักท้วงให้มีการนำฝากเข้าธนาคาร ตามระเบียบ จึงเป็นช่องทางให้นาง ศ. เบียดบังเงินของทางราชการได้โดยง่าย พฤติการณ์ถือว่าเป็นการกระทำความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท จึงให้นาย ส. รับผิดชอบในส่วนการกระทำของตนในอัตราร้อยละ ๒๐ ของค่าเสียหายจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๑๑๕,๔๘๙.๒๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๔. นายองค์การบริหารส่วนตำบล ในช่วงระยะเวลาเกิดเหตุมีผู้ปฏิบัติหน้าที่ รวม ๓ คน ประกอบด้วย นาย ค. (ลงนามรับทราบรายงานสถานะการเงินคงเหลือในระหว่าง ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

ถึงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓) นาย ส. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติราชการแทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ลงนามรับทราบรายงานสถานะการเงินประจำวันในฐานะปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๓) และนาย พ. (ลงนามรับทราบรายงานสถานะการเงินประจำวัน ตั้งแต่วันที่ ๖ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓) ในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีหน้าที่รับผิดชอบงานทั้งปวงขององค์การบริหารส่วนตำบล กำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อ นาง ศ. ได้รายงานสถานะการเงินประจำวันผ่านนาย ส. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อลงนามทราบในรายงานสถานะการเงินประจำวัน ซึ่งปรากฏว่ามีเงินสดที่ไม่ได้มีการนำฝากธนาคารเป็นจำนวนมาก แต่บุคคลดังกล่าวกลับลงนามรับทราบตามรายงานโดยไม่ได้ทักท้วงหรือสั่งการให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบแต่อย่างใดจึงเป็นช่องทางให้นาง ศ. เบียดบังเงินของทางราชการได้โดยง่าย พฤติการณ์ถือว่าเป็นการกระทำความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท จึงให้นาย ค. นาย ส. และนาย พ. รับผิดชอบใช้ในอัตราร้อยละ ๒๐ ของค่าเสียหายจำนวน ๕๗๗,๔๔๖ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๑๑๕,๔๘๙.๒๐ บาท โดยให้รับผิดชอบที่แต่ละคนดำรงตำแหน่งในช่วงเวลาที่เกิดความเสียหาย ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เนื่องจากนาย ค. ได้เสียชีวิตแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ จึงให้องค์การบริหารส่วนตำบลใช้สิทธิเรียกร้องจากทายาทของ นาย ค. ต่อไป

อนึ่ง หากองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนจาก นาง ศ. เมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่นาย ส. นาย ส๒. นาย ค. และนาย พ. ได้ชดเชยเกินจำนวนความเสียหาย ให้คืนเงินส่วนที่ได้รับไว้เกินให้แก่ นาย ส. นาย ส๒. นาย ค. และนาย พ. ตามสัดส่วนแห่งความรับผิดและที่ได้รับชำระไว้ของแต่ละคนต่อไป

เนื่องจากสำนวนการสอบสวนในเรื่องนี้มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายหลายคน และจากการตรวจสอบปรากฏว่ายังมีได้สอบปากคำและให้โอกาสเจ้าหน้าที่บางคนได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน เช่น นาย พ. เป็นต้น ดังนั้น จึงขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบและให้โอกาสเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนออกคำสั่งเรียกให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนและหากปรากฏข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานใดที่อาจทำให้ความเห็นของกระทรวงการคลังเปลี่ยนแปลงไป ก็ให้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ผู้ย่อ นางสาวนิภาภัทร พงษ์สุระ
ผู้ตรวจ ๑. นายทรงฤทธิ์ วัฒนะเวชศักดิ์
๒. นางพรทิพย์ บันไดเพชร

นิติกร
หัวหน้าฝ่าย
ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ตพ.๓

